

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΗ, αρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιά τὴν Ἑλλάδα καὶ γιά τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιά τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 ¹/₂.—Γιά τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες συντρομὲς (3 δρ τὴν τριμηνία).—Κανέναν δὲ γράφεται συντρομῆς ἂ δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα πού λιοῦνται σὸ γρᾶφεῖο μᾶς στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ ΦΘΕΓΓΕΤΑΙ—ΟΧΤΡΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

—**Η «ΜΙΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ»—ΔΕ ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ—**

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΕΨΗ.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΟΥΜΕ— ἄκουσον! ἄκουσον! — ἐμεῖς «οἱ χυδαῖσταί», τὸ Μιστριώτῃ καὶ τονὲ λέμε σοσιαλιστῇ, ταρξία καὶ σπερμολόγο. Μὰ τί νὰ θέτε! Καλύτερα νὰν νάπολάψετε ὅλ' αὐτὰ σὸ γράμμα του πού δημοσιεύτηκε τὴν Τετράδῃ σ' ὅλες τὶς Μιστριωτόπληχτες ἔφημερίδες τῆς Ἀθήνας.

Φίλε κ. Διευθυντά,

Οἱ χυδαῖσταί ἐπεμψαν εἰς Αἴγυπτον, εἰς Εὐρώπῃ καὶ εἰς Ἀμερικὴν τηλεγραφήματα δι' ὧν ὀνομάζομαι σοσιαλιστῆς, ταρξίας καὶ σπερμολόγος, ὥς μὴ δυνηθεῖς νὰ ἀποδείξω ὅσα εἶπον. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀφοῦ ἀπέτυχον ἐν τῇ ἀποπειρᾷ τῆς ἐξαπατήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ, πειρῶνται νῦν, ὅπως δηλητηριάσωσι τὴν δημοσίαν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου γνώμην. Τύχῃ ὅμως ἀγαθῇ δὲν ἐλλείπουσιν ἀνεξάρτητοι ἄνθρωποι, οἵτινες διαψεύδουσιν τὰς ἀνυποστάτους εἰδήσεις. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ζήτημα εἶνε ἐθνικώτατον, ἐπιβάλλεται καὶ ἐμοὶ τὸ καθήκον νὰ μὴ σιωπήσω. Καὶ δὴ δὲν μετέχω τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἀφοῦ οἱ σοσιαλισταὶ καταδιώκονσί με, δὲν εἶμαι ταρξίας, ἀφοῦ ἐννόμως ἀμύνομαι ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, ἣν ἡ Πατρίς μου ὥρισεν ὡς ἐπίσημον τοῦ Κράτους γλώσσαν. Πέποιθα δ' ὅτι σφάεστατα ἀπέδειξα τοὺς λόγους μου ἐν τῇ ἐπιτροπείᾳ τῆς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς. Ἄν δ' αἱ καταθέσεις μου ἀναγνωσθῶσιν ἢ δημοσιευθῶσιν, ἔσται κατὰδῆλος ἡ ἀλήθεια τῶν λόγων μου. Εἰ δὲ περιερχόμεν ἐῖς τὴν ἀνάγκην, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἡδυνάμην νὰ ἐκτελέσω καθήκον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν μεγίστων τῆς Φυλῆς συμφερόντων.

Ἀθήνησι τῇ 5 Ἀπριλίου 1911

Μετ' ἐξόχου τιμῆς

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

ΚΑΙ ταῦτα μὲν ὁ ὀκνηρὸς σπερμολόγος φθέγγεται. Ἐ-

μεῖς ὅμως ἔχομε δικαίωμα, ἀφίνοντας ὅλα τὰλλα κατὰ μέρος, νὰν τοῦ ποῦμε. Σοσιαλιστῆς ξέρουμε πὺς εἶναι κείνος πού ἐργάζεται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀφεντιά του ἀρνιέται πὺς εἶναι σοσιαλιστῆς, ἄρα ἡ ἀφεντιά του ὁμολογεῖ πὺς δὲν ἐργάζεται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἄρα (γιὰ δευτέρῃ φορᾷ) ἡ ἀφεντιά του ἐξαπατᾷ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, πού δὲ χρειάζετο νὰ νὰ μᾶς τὸ μολογήσει καὶ ὁ ἱδιος, ἀφοῦ ὅλοι πᾶν τὸ ξέρουμε.

*

Εἴταν ὅμως ἀνάγκη νὰ μιλήσει ὁ Μιστριώτης, ὅχι μόνον γιὰ νὰ μὴν ξεχαστεῖ, ὁ ἀξέχαστος, μὰ γιὰτὶ μίλησε καὶ ὁ Πατριάρχης, μετὰ τὴν «Μίαν ἐγκύκλιον τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας διὰ τὴν γλώσσαν» ποὶ δημοσιεύτηκε στὶς Ἀθηναῖκες ἐφημερίδες τὴν ἴδια μέρα πού δημοσιεύτηκε καὶ τὸ Μιστριώτικο γράμμα.

Ὁ Πατριάρχης ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν κατὰ τόπους ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος κατὰ τοῦ τοιοῦτον ἐπικινδύνου μολίσματος, τοσοῦτον μάλλον ὅσον οἱ τὴν τοῦ μαλλιαρισμοῦ καὶ τοῦ χυδαῖσμοῦ κηρύττοντες ἀνόητον διδασχὴν ἤρξαντο ἀπὸ τινος μετερχόμενου πολιτεῖαν καὶ μεθόδους τοῦτ' αὐτὸ προπαγανδικᾶς, ἐπιδιώκοντες τοιοῦτοτρόπως τὴν παραπλάνησιν τῶν ἀπλουστέρων καὶ τὴν διάδοσιν οὕτω τῆς ἀπαράδεκτου ἄλλως ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καινοφανείας αὐτῶν.

Καὶ τελιώνει ὁ Παναγιώτατος συσταίνοντάς τους νὰ λάβουν «τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ οἰασδήποτε τυχόν μαλλιαρικῆς καὶ χυδαίστικῆς ἐπιρροῆς, προσέχοντες ἰδίᾳ ὅπως ἡ ἐν ταῖς σχολαῖς διδασκαλία παρέχεται ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ καθαρύτητι εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν ἀπὸ προσώπων ἀξίων τῆς κλήσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν.»

Μ' ἄλλα λόγια, γιὰ νὰν τὰ ποῦμε καὶ λίγο χυδαίστικα, νὰ διώχνεται κάθε δημοτικιστῆς, ἢ γενικώτερα, κάθε μυαλωμένος δάσκαλος ἀπὸ τὰ σκολεῖα τῆς Τουρκίας καὶ νὰ μένουν μόνον ὅσοι ἴσαμε σήμερα προκόψανε «εἰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν» καὶ μεταμορφώσανε τὰ κεφάλια τους σὲ νεροκολοκύθες.

*

ΜΙΑΕΙ καὶ γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ Βαγγέλιου ἡ «Μία ἐγκύκλιος τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας» καὶ τὴ χαρακτηρίζει «βέβηλον καὶ ἀπόβλητον μετάφρασιν, ἣν ἤδη ἡ Ἐκκλησία πρὸ καιροῦ ρητῶς κατέκρινε καὶ ἀπεκήρυξε» — φυσικά, χωρὶς νὰν τὴ διαβάσει. Γιατὶ ἂν τὴ διάβαζε ὅχι μόνον βέβηλη δὲ θὰ τὴν εὗρισκε, μὰ θάναγκαζόταν νὰ τὴν ἀναγνωρίσει γιὰ σημαντικὸν γλωσσικὸν μνημεῖον, ὅπως καὶ εἶναι.

Μὰ τί διαβάσουν καὶ τί διαβάσανε ποτὲ ὅσοι πολεμοῦνε τὴ ζωντανὴν γλώσσα!

*

Ο ΒΙΕΝΕΖΟΣ καθηγητῆς κ. Ραῖς σὸ λόγον ποιήγαλε στὴν Πανεπιστημιακὴν γιορτὴν, ἀπαντώντας στὸν καθηγητὴ κ. Λάμπρο, μίλησε καὶ γιὰ «Δεύτερη σκέψη» πού πρέπει νὰ χαρακτηρίζεῖ κάθε φοιτητὴ καὶ φυσικά καὶ τοὺς φοιτητῆς τῆς Ἀθήνας.

Ἄν οἱ Βιενέζοι φοιτητῆς ἐρχόντουσαν ἐδῶ μιά δυὸ βδομάδες νωρίτερα θὰ καμαρώναν πὺς οἱ Ἕλληνες συνάδερφοί τους νιώθουν αὐτὴ τὴν «λευτεριά» καὶ ὁ κ. Ραῖς

θάναγκάζονται στο λόγο του να ξεφύγει αυτή την κακοτοπιά.

Λεύτερη σκέψη οι μακάριοι κάτοικοι του «Ουρανίου Κράτους»: Μή χειρότερα!

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΞΕΝΟΙ

(Από τον «ΤΑΪΜΣ» της Λόντρας)

— ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

— ΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

(από τον ανταποκριτή μας)

Αθήνα, 26 του Μάρτη

Ἡ Ἀθήνα ἐφτυχῶς γλύτωσε ἀπὸ καινούργιες ταραχὲς ἀπάνου στὸ ἀτέλειωτο Γλωσσικὸ Ζήτημα, χάρι στὴ δραστήρια ἐνέργεια τῆς Κυβέρνησης. Θαυρινόμενος ἀπὸ τὶς πρῶτες τοὺς ἐπιτυχίες καὶ διηϊώντας νέες δόξεις, ὁ καθηγητὴς Μιστριώτης μὲ τοὺς πῶ φανατικούς προμάχους τῆς «καθαρέβουσας» ἀνάγγειλαν πὼς θὰ ἐπιμείνουν ὥστε στὸ 16 ἄρθρο τοῦ Συνταγμάτων πὺν ἀφορᾷ τὴ Δημόσια Ἐκπαίδευσι νὰ μπεῖ πρόταση ἐμποδίζοντας τὴ Δημοτικὴ στὰ σχολεῖα.

Ὁ κ. Βενιζέλος ὅμως ἐννοεῖ νὰ τελιώσει τὴν ἀνὴτη ἀφτὴ ταραχὴ· ἔτσι σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη του ἡ Βουλὴ τὴν Παρασκευὴ βράδι ψήφισε τὸ 16 ἄρθρο στὴν πρώτη του μορφὴ, παραλείποντας τὴν ἐμποδιστικὴ πρόταση. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ καθηγητὴς Μιστριώτης ἔβγαλε διακήρυξι πὼς ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ἐθνικὴ θρησκεία, κ' ἀφτὸ τὸ γένος, πὺν ξεβαρβάρωσε ὅλον τὸν κόσμον, τρέχανε τὸ μεγαλήτερο κίντυνο, καὶ καλοῦσε συλλαλητήριον γιὰ σήμερα τἀπόγιομα μὲ σκοπὸ νὰ σκεφτοῦνε, ἂν τὸ Ἔθνος ὁμόφωνον ἤθελε νὰφοχειριαστεῖ.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἐνέργησε δραστήρια· ἀπαγόρευσε ἐφτὺς τὸ συλλαλητήριον, ἔλαβε γερὰ στρατιωτικὰ μέτρα, καὶ σύνταγμα πεζικὸ ἔφτασε ἀπὸ τὴ Χαλκίδα, μὴνησε κιόλας τοῦ καθηγητῆ Μιστριώτη πὼς θὰ καταδιωχτεῖ γιὰ στάσι, καὶ πὼς ἂν προσπαθήσει νὰ μαζέψει τὸ συλλαλητήριον, θὰ χειροτερέψει τὴν κατηγορία.

Τοῦτο φαίνεται πὼς ἔφερε τὸν καθηγητὴν στὰ λογικά του, καὶ χτὲς βράδι ἀπαντῶντας σὲ γράμμα τοῦ Πρύτανη ἀνάγγειλε πὼς συγκατανέβει στὴν ἀναβολὴ τοῦ συλλαλητηρίου.

Σήμερα βασιλεύει τέλεια ἡσυχία. Καθὼς φαίνεται ἡ Κυβέρνησι βρῆκε ὑποστήριξι ἀπὸ τὴ φανερὴ ἀλλαγὴ τῆς κοινῆς γνώμης, πὺν τώρα καταδικάζει τὸ φανατισμὸ τῶν καθαρεβουσιάνων. Σημαντικὸς ἀριθμὸς φοιτητὰδες σηκωθήκανε ἐναντίον τοὺς καὶ τοὺς ἀρνήθηκαν τὸ δικαίωμα νὰ μιλοῦνε στὸνομα τοῦ

Πανεπιστήμιου, καὶ σήμερα οἱ συντεχνίες βγάλανε ψήφισμα πὺν ἀποδοκιμάζει τὸ συλλαλητήριον καὶ πὺν ζητᾷ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι νὰ διατηρήσει τὴν τάξι μὲ κάθε θυσία.

Ἔτσι ἔκλεισε ἡ σκιρτὴ τῆς γελούας καὶ ἀξιοδάκρυτης κωμωδίας.

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀγαπητὲ φίλε,

Στὸ περασμένο φύλλο τοῦ «Νουμά», στὸ ἀνοιχτὸ γράμμα σου πρὸς τὸν κ. Καλομοίρη, ἀναφέρεις καὶ μιὰ συζήτηση πὺν ἔγινε μ' ἓνα φίλον σου τὴ μέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σ' ἓνα γαλατάδικον τῆς δευτ' Ὀμήρου. Ὁ φίλος σου αὐτὸς εἶμαι ὁ ὑποφαινόμενος.

Ἀὐς πὼς δταν πῆγα στὸ Παρίσι φίλησα τὸ χέρι τοῦ Ψυχάρη κτλ. Ὅταν πρωτοπῆγα στοῦ Ψυχάρη δὲν εἶταν ἄλλος παρὰ ἐκεῖνος καὶ ὁ ὑποφαινόμενος. Δὲ σοῦ διηγήθηκα ποτὲ αὐτὸ τὸ ἱστορικόν, ἂν ὁ κ. Ψυχάρης σοῦ τὸ ἔγραφε δείχνει μ' αὐτὸ τὴ μετριωπροσύνη του. Ἀλλιώτικα τὸ ἔχω στὸ ἐνεργητικὸ παρὰ στὸ παθητικόν μου, ἀφρὺ δείχνουμαι· νάχω τὸ αἶσθημα τῆς ἱεραρχίας καὶ τὴν ἀνατροπή.

Λεπτὸτὴ δμως φοβᾶμαι πὼς λείπει ἀπὸ μέρος σου γιὰτὶ μὴν ἰδιαίτερη συζήτηση τὴν κοινοποιεῖς χωρὶς τὴν ἄδειά μου, γιὰτὶ τίποτ' ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς συζήτησης δὲ μένει στὰ λόγια πὺν τόσον εὐκολα ἀραδιάζεις, γιὰτὶ ἐγὼ ἐμίλησα ἀξένειαστα χωρὶς νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν μου πὼς ὁ φίλος μου μοῦ στήνει reportage καὶ γιὰτὶ μιὰ πὺν εἶμαι συγγραφέας καὶ γράφω δὲ δίνω σὲ κανένα τὸ δικαίωμα νὰ μεταφράσῃ στὴ γλῶσσα του τοὺς δικούς μου στοχασμοὺς δταν αὐτοὶ δὲν εἶναι ριγμένοι στὸ χαρτὶ καὶ δημοσιεμένοι.

Ἡ συζήτηση, θυμᾶσαι ἐλπίζω πολὺ καλὰ, πὼς ἤρθε ἀπὸ τὴν ἀφιέρωσι πὺν ἔκανε καὶ ἔκανεν ὁ Ψυχάρης στὸ Βενιζέλον καὶ κατέληξε σὲ λεπτομέρειες. Ἄν εἶπα πὼς ὁ Ψυχάρης παραδέχεται πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ὁ τύπος τῶν λέξεων **συνφῆρα** καὶ **μέλλα**, μὴπως ἐγὼ δὲν ἔκανα τὴ λέξι **φτασάτορας**, πὺν μοῦ κάνεις μεγάλη τιμὴ νὰ τὴ μεταχειρίζεσαι; καὶ ἄλλοι δὲν εἶπαν καὶ ἔκαναν ἄλλα καὶ δὲ θὰ ποῦμε καὶ δὲ θὰ κάνουμε καὶ ἄλλα ἐνόςω ἡ γλῶσσα μας δὲν εἶναι σχηματισμένη κ' ἐνόςω τὸ ἴδιο γίνεται καὶ σὲ γλῶσσες πολὺ πῶ σχηματισμένες ἀπὸ τὴ δική μας καθὼς ἡ Ἱταλική; Πὼς ἀπ' αὐτὸ κατόρθωσες νὰ συμπεράνῃς πὼς ἤθελα νὰ χαρακτηρίσω **ἀνόητον** καὶ **ἀγράμματο** τὸν Ψυχάρη; Πὼς μεταχειρίζεσαι λέξεις πὺν κανέναν δημοτικιστὴς δὲ μεταχειρίζεται δταν πρόκειται γιὰ τὸ πρόσωπον ἐνός